

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р. № 6 (1459). Виходить щотижня. 5 ЛЮТОГО 1982 РОКУ. ЦІНА 2 коп.

РІШЕННЯ XXVI З'ЇЗДУ КПРС XXVI З'ЇЗДУ КОМПАРТІЇ УКРАЇНИ- В ЖИТТЯ!

СОЦІАЛІСТИЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

КОЛЕКТИВУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА НА 1982 РІК

ВТІЛЮЮЧИ В ЖИТТЯ ІСТОРИЧНІ РІШЕННЯ XXVI З'ЇЗДУ КПРС, КОЛЕКТИВ ОДЕСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ НА ВИЗНАЧЕННЯ 60-РІЧЧЯ СРСР БЕРЕ НА СЕБЕ ТАКІ СОЦІАЛІСТИЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ:

В ГАЛУЗІ ІДЕОЛОГІЧНОЇ РОБОТИ

1. Спрямувати всі засоби і форми ідеологічної роботи на широку пропаганду рішень XXVI з'їзду КПРС, листопадового (1981 р.) Пленуму ЦК КПРС, підготовку висококваліфікованих, ідейно-переконаних спеціалістів для народного господарства країни.

2. В світлі підготовки до всенародного святкування 60-річчя утворення СРСР звернути особливу увагу на розкриття в усіх формах учбово-виховної роботи принципів соціалістичного інтернаціоналізму, братерської дружби народів, викриття сионізму, українського буржуазного націоналізму та інших проявів буржуазної ідеології.

3. Посилити комплексний підхід до проведення виховної роботи зі студентством. Постійно підвищувати рівень ідеологічної і політико-виховної роботи на факультетах, в наукових підрозділах, галузевих та проблемних лабораторіях.

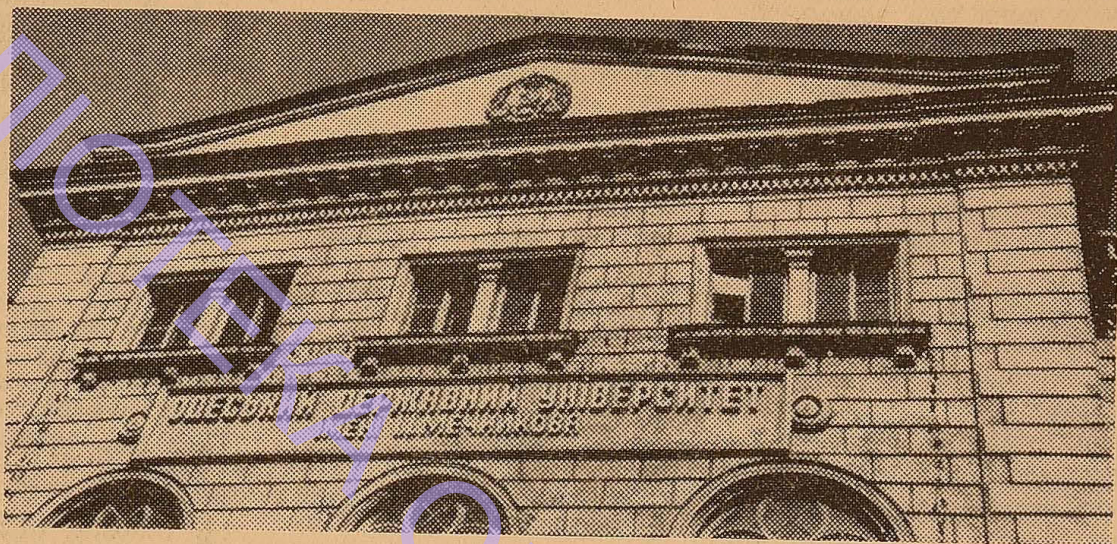
4. Надати дійову допомогу партійним організаціям міста Одеси та Одеської області у вдосконаленні ідеологічної та політико-виховної роботи:

— провести в підшефних районах і господарствах області 50 Днів науки;

— прочитати в лекторіях товариства «Знання», на підприємствах промисловості, транспорту і сільського господарства області не менше 7.600 лекцій з актуальних проблем соціально-економічної політики КПРС, досягнень радянської науки і техніки та використання досягнень науково-технічної революції в інтересах комуністичного будівництва.

5. Постійно вдосконалювати форми і методи громадсько-політичної практики студентів. Добитися, щоб ГПП стала справжньою школою організаторського досвіду політико-виховної роботи, дійовим засобом формування у студентів активної життєвої позиції в світлі рішень XXVI з'їзду КПРС та листопадового (1981 р.) Пленуму ЦК КПРС.

6. Підвищити рівень роботи школи «Молодого лектора». Забезпечити школу молодого лектора необхідними історичними і практичними матеріалами для лекційної пропаганди матеріалів і рі-

шень XXVI з'їзду КПРС, листопадового (1981 р.) Пленуму ЦК КПРС, 60-річчя утворення СРСР і 65 річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції.

Провести силами студентів не менше 3300 лекцій для робітничої та сільської молоді, школярів міста-героя Одеси та області.

7. Активізувати студентську науково-дослідну роботу. Спрямувати НДРС, що проводиться на гуманітарних факультетах і при кафедрах суспільних наук, на актуальні питання ленінської національної політики, дружби народів СРСР, соціалістичного інтернаціоналізму.

8. Організовано і високо ефективно провести третій (трудоий) семестр студентів університету. Надати допомогу сільськогосподарському виробництву Одеської області; направити студентів університету на підприємства міста, забезпечити роботу студентських будівельних загонів чисельністю 350 осіб, в тому числі студентський загін на об'єктах університету в 50 осіб.

В ГАЛУЗІ УЧОВОЇ РОБОТИ.

1. При читанні лекційних курсів в усіх формах навчання і організації самостійної роботи студентів забезпечити глибоке вивчення матеріалів і рішень XXVI з'їзду КПРС, листопадового (1981 р.) Пленуму ЦК КПРС, робіт Генерального секретаря ЦК КПРС, голови Президії Верховної Ради СРСР товариша Л. І. Брежнєва.

2. Підготувати і ввести на кафедрах суспільних наук і гуманітарних факультетах читання нових спецкурсів з актуальних проблем ленінської національної політики, історичного значення утворення СРСР та рішень національного питання в СРСР.

3. Широко використовувати результати закінчених науково-дослідницьких робіт для підвищення якості учбового процесу. Запровадити в

1982 році в учбовий процес не менше 25 закінчених НДР.

4. Підготувати до друку 8 учбових посібників і не менше 220 одиниць учбово-методичних розробок.

5. Обладнати комплексами технічних засобів навчання для супроводу лекційних занять дві потокові аудиторії (№ 3, 5) в корпусі гуманітарних факультетів.

6. Посилити увагу професорсько-викладацького складу на поліпшення якості ідейно-теоретичної підготовки молодих спеціалістів.

Забезпечити постійне вдосконалення учбової і методичної роботи, всебічно добиватися єдності учбово-виховного процесу. З цієї метою організувати постійно діючі семінари «Питання ідеологічного виховання у викладанні спеціальних дисциплін».

7. Внести в учбові плани з усіх дисциплін відкоректовані розрахунки у відповідності з методикою визначення реального часу, призначеного для самостійної роботи. Розробити ряд рекомендацій по ефективному використанню технічних засобів навчання.

8. Ширше залучати наукових співробітників до керівництва курсовими і дипломними роботами студентів. Добитися, щоб наукові заклади, проблемні і галузеві лабораторії університету стали дійовою базою для проведення дипломного проектування.

В ГАЛУЗІ НАУКОВОЇ РОБОТИ.

1. Спрямувати всю науково-дослідну роботу, що проводиться в університеті, на виконання історичних рішень XXVI з'їзду КПРС, листопадового (1981 р.) Пленуму ЦК КПРС під девізом: «Творчий союз вищої школи і виробництва — на службу п'ятиріччю».

Виконати для галузей народного господарства країни науково-дослідні роботи на основі господарчих договорів

в обсязі 6,0 мільйонів карбованців.

2. Вжити заходи для суттєвого скорочення строків запровадження розробок у виробництво. Запровадити на підприємствах і в організаціях народного господарства країни результати 67 держбюджетних і госпдоговірних НДР з економічним ефектом не менше 8,4 мільйона карбованців.

3. Розгорнути серед підрозділів науково-дослідної частини змагання за дострокове виконання планів і завдань другого року одинадцятиріччя. Достроково, до 65 річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції закінчити річний план досліджень з 25 важливих бюджетних НДР.

4. Систематично підвищувати актуальність і теоретичну значимість розробок у світлі «Основних напрямів економічного і соціального розвитку СРСР на 1981—1985 роки і на період до 1990 року». Довести рівень найважливішої тематики до 55%.

5. Всебічно розвивати науково-технічну творчість в підрозділах університету. Вжити конкретні заходи до подальшого росту винахідництва. Оформити і подати в Державний комітет у справах винаходів та відкриттів при Раді Міністрів СРСР не менше 120 заявок на винаходи. Забезпечити патентну чистоту і охороноздатність всієї прикладної спеціалістики і найважливішої тематики, що розробляється в університеті.

6. Захистити і представити до захисту 5 докторських дисертацій.

7. Захистити і представити до захисту 35 кандидатських дисертацій.

8. Підготувати і здати до друку 15 монографій з проблем суспільних, природничих і гуманітарних наук.

9. Всебічно сприяти про-

паганді науково-технічних досягнень вченої університету. Підготувати і представити на міжнародні виставки, ВДНГ СРСР, ВДНГ УРСР не менше 15 експонатів.

10. Підготувати і здати до друку 3 міжвідомчі тематичні збірники.

Представити на районні, обласні, республіканські огляди-конкурси з суспільних, гуманітарних і природничих наук не менше 250 робіт студентів.

12. Залучити до участі у виконанні держбюджетних і госпдоговірних НДР не менше 750 студентів.

13. Взяти активну участь у проведенні всесоюзних, республіканських і міжвузівських наукових конференцій, забезпечивши їх високий ідейний і науковий рівень.

В ГАЛУЗІ АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКОЇ РОБОТИ.

1. План капітального ремонту матеріальної бази університету в обсязі 575 тис. крб. виконати достроково до 25 грудня 1982 року. Підвищити продуктивність праці при виконанні ремонтних робіт на 5%. Рішуче покращити якість ремонтних робіт, знизити затрати будівельних матеріалів на 3%.

2. Річний план учбово-експериментальних майстерень в сумі 360 тис. крб. по випуску товарної продукції виконати до 20 грудня 1982 року. Виробити понад план продукції на суму 15 тис. крб. Забезпечити високу якість продукції, що випускається, знизити собівартість на 2% і підвищити продуктивність праці на 10%.

3. Забезпечити безперебійну роботу електрогосподарства, сантехнічних служб і опалення. Закономити електроенергії 130 тис. квт/год., теплової енергії — 5%.

За рахунок підвищення продуктивності праці і якісного виконання робіт на законотворених електромагістрах виконати електромонтажні роботи спортзалу і електростанції.

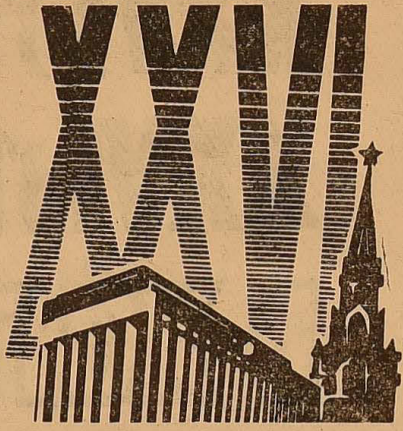
4. Забезпечити коефіцієнт технічної готовності автотранспорту автобазиса — 0,8. За рахунок раціонального використання автотранспорту зекономити палива на 5%. Збільшити міжремонтний пробіг автомобілів на 5%.

Повністю виключити дорожньо-транспортні випадки. Не допускати випадків порушення трудової дисципліни і громадського порядку.

5. Виконати план по здачі металобрухту чорних і кольорових металів, макулатури на 105%.

Соціалістичні зобов'язання обговорені і прийняті на зборах колективів факультетів, розширеному засіданні парткому, Вченої ради університету.

В ПАРТКОМІ ОДУ

На черговому засіданні парткому було заслухано питання про керівництво партійними бюро ректорату, геолого-географічного та хімічного факультетів роботою груп народного контролю. Відзначено, що партбюро спрямовують роботу груп народного контролю на підвищення якості учбового процесу, своєчасне виконання планів науково-дослідної роботи, здійснення режиму економії та бережливості, дотримання трудової дисципліни.

Разом з тим, партійний комітет відзначив, що в роботі партійних бюро, ректорату, геолого-географічного і хімічного факультетів в керівничтві групами народного контролю має місце ряд недоліків і упущень. Мало уваги приділялось реалізації пропозицій і зауважень, виявлених в ході перевірок груп народного контролю. Незадовільно здійснювався контроль партбюро за навчанням народних контролерів, мало уваги приділялось також гласності роботи груп.

В своєму рішенні партком ОДУ намітив заходи по усуненню цих недоліків, зобов'язав посилити керівництво постами і групами народного контролю у світлі рішень XXVI з'їзду КПРС і XXVI з'їзду Компартії України, Постанови ЦК КПРС «Про заходи по дальшому поліпшенню роботи органів народного контролю і посиленню партійного керівництва ними в зв'язку з прийняттям закону про народний контроль в СРСР».

Активно пройшло обговорення питання про керівництво партбюро філологічного факультету літературною студією в світлі Постанови ЦК КПРС «Про дальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи».

Літературна студія при філологічному факультеті має свою славу історію, багаті традиції. Чимало студентів стали членами Спілки письменників СРСР, журналістами, літературознавця-

ми, зробили гідний внесок в розвиток радянської літератури.

Проте останнім часом відсутність постійного керівника негативно позначилось на роботі студії: її засідання проводились рідко, зменшився кількісний склад студії, зменшилась кількість публікацій, студія перестала надавати допомогу художній самодіяльності університету. За останні два роки партбюро факультету не приділяло належної уваги роботі студії, а комітет комсомолу ухилився зовсім від організаційної роботи по залученню в студію здібних студентів всіх факультетів.

Сьогодні керівником студії затверджений член Спілки письменників СРСР доцент В. Є. Панченко, розглянуто і затверджено план роботи студії, йде збір літературних матеріалів.

Партком ОДУ зобов'язав партбюро, кафедри філфаку усунути недоліки, відзначені в роботі партбюро по керівництву студією, спрямувати її роботу в світлі Постанови ЦК КПРС «Про дальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи».

На засіданні парткому було заслухано питання про роботу добровільної народної дружини університету за 1981 рік. В зв'язку з цим прийнято відповідне рішення.

В роботі засідання партійного комітету взяв участь завідувачий сектором вузів відділу науки і учбових закладів ЦК Компартії України тов. Б. Т. Пономаренко.

Щоб стати юристом

І дві атестації і перший екзамен з радянського будівництва показали, що наша 6 група III курсу, як і раніше, босездатна. Вчиться вона успішно, бере активну участь в творчому і громадському житті юридичного факультету, любить спілкуватися з Приморським виконкомом та Радіо народних депутатів, набуваючи тут перший досвід, навички своєї майбутньої професії.

Запитайте будь-якого студента групи і він скаже думку всіх наших юристів, чия робота буде згодом проходити в слідчих відділеннях, в міліції, в прокуратурі, в судах, на юридичних відділах, в юрисконсультаціях на підприємствах, в колгоспах, радгоспах і т. д.

Всіх нас привело на юридичний факультет, перш за все, гаряче бажання допомогти рідній Вітчизні швидше будувати нове комуністичне суспільство, використовуючи всякий пустоцвіт, котрий ще,

на жаль, існує в житті. А його не повинно бути! Для цього радянське суспільство і йде вперед до комунізму швидким кроком, для цього й розвиваються бурхливо наука, техніка, культура, наші комуністичні взаємовідносини, зокрема, принципи гуманності, братерства, дружби... все радянське законодавство.

Я ще обдумую свій білет, а мої товариші по черзі відповідають. — і відповідають піднесено, сумлінно, бо добре підготувались до екзамену. Надія Сердюкова, редактор курсової газети, на одному подисі видає свої знання з таких питань білета № 22: «Розвиток законодавства про Ради народних депутатів», «Ради і трудові колективи»; «Функція голів і заступників Палати Верховної Ради СРСР». Відповіді вагомі, студентка захоплено розповідає і про Ради 1905 року, чії статuti підіймали питання про 8-годинний робочий день, і про Консти-

— ... Е ні, шановна, якщо ми візьмемо еліпсоїд обертання, то побачимо, що форма цих молекул не сферична, а розгалужена — ...не терпляче перервав екзаменатор студентку, коли вона заглибилась в питання дифузії в низьковисотних молекулярних колоїдних системах, розглядаючи, зокрема, радіус і розміри часток, швидкість процесу дифузії, визначаючи її коефіцієнт тощо. — Але в основному ваша відповідь логічна і чітка. Переходьте до наступного питання.

— Кінетика процесів полімеризації...

І полилась цікава бесіда в новому руслі про полімери — про предмет, який складають зараз хіміки IV курсу III групи доценту кафедри хімії полімерів та колоїдів Ю. М. Анісимову.

Можна заслухатись, коли перед тобою розкриваються таємниці і глибини великого світу, ім'я якому — хімія. Бо чуєш розмову не тільки про елементи, процеси, рівняння та схеми, чи графічні аналізи одержання, наприклад, сополімеру, а й де і як застосовується він. От студентка розповіла про затвердіння ребуксивних смол, а потім перейшла на його важливі властивості, на сферу

Нова якість знань

застосування в промисловості. Виявляється, якби не було таких смол, то міст через Волгу — міст з особливими технологічними якостями — не існував би... І прикладів застосування їх наводиться дуже багато. Але ще значно більшого від полімерної хімії чекає наша країна в XI п'ятиріччі. А це значить, що успішно розвивати і запроваджувати її випадає саме ось цим студентам — завтрашнім спеціалістам.

І, головне, бачиш: люблять хіміки свій предмет, добре орієнтуються в основних питаннях синтезу і вивчення властивостей полімерних матеріалів. Отримують відмінні і хороші оцінки профгор групи О. Худякова, А. Єгорова, В. Чоповський, О. Мельничук, комсорг А. Шибченко, староста М. Райкогло, академсектор Т. Дідик, культсектор Є. Жиленько, О. Безродна та інші. Група, за свідченням і активістів — Юрія Микитовича, одна з найсильніших на курсі — в навчанні, в науковій та громадській діяльності. Чимало в ній студентів, романтично закоханих в свою

тудию СРСР 1926 року, котра закріпила побудовані вже в країні основи соціалістичної держави, і про XXVI з'їзд КПРС, на якому відзначалось, що законодавство в справі Рад народних депутатів буде неухильно розвиватись.

Кілька запитань екзаменатора — старшого викладача кафедри державного та адміністративного права Т. М. Пахомової — і в заліковку ставиться найвища оцінка.

А перед Надією чудово склала екзамен Н. Піскунова, після неї — Р. Швець, Ф. Котик, Л. Рубанова, Г. Єрмилова, С. Дацко, Є. Підгорна, Л. Берещенко, А. Корінь та інші. Коли група добре складає іспит, це надзвичайно радує і викладача, і студентів, бо ми живемо дружим колективом, бо ми вміємо і любимо працювати по-справжньому. Як показує нам перший досвід практики, той не юрист, хто не любить працювати, хто не віддасться своїй справі повністю.

Г. БУХОВСЬКА,
староста VI групи,
III курсу юрфаку.

професію. Хоча вони, як вчителі, будуть в основному пов'язані з теоретичними основами хімії, та самі виявляють щире бажання знати свій предмет і з практичної точки зору, в чому кафедра охоче йде назустріч, даючи студентам певні знання з технології матеріалів. Звідси і чуда успішність: так, за вчора й сьогодні цей екзамен склали кілька груп, і в заліковках в основному з'являються «п'ятірки» й «четвірки».

Екзамен проходить легко й невимушено, видно, що ці юнаки й дівчата на протязі півріччя попрацювали напружено. Студентка пояснює, що таке сополімери, говорить про них, як про яскравий приклад переходу кількості в якість, а мені подумалось: велика сума студентських знань, набутих з великим творчим горінням, тепер ось теж наочно, ніби чудо, переходить в іншу якість — в ті знання, котрі незабаром через якийсь рік з новою силою плекатимуть нові покоління вчених і вчителів, людей нової комуністичної суспільності.

А. МИХАЙЛОВ.

10 лютого 1982 року — єдиний політдень області

Тема: «Досягнення сучасної науки і техніки на службу одинадцятій п'ятиріччі»

З великим творчим піднесенням і енергією радянський народ працює над виконанням історичних рішень XXVI з'їзду КПРС. У масштабних планах, накреслених на XI п'ятиріччю, значне місце належить інтенсифікації виробництва, прискоренню науково-технічного прогресу і всемірному використанню в практиці його досягнень.

На виконання рішень XXVI з'їзду партії Держкомітет по науці і техніці СРСР, Держплан СРСР і Академія наук СРСР розробили на XI п'ятиріччю близько 170 науково-технічних програм, у тому числі 41 цільову комплексну, які передбачають масштабну реалізацію в народному господарстві найбільш значних досягнень учених. Це відкриває нові можливості для зміцнення зв'язків науки, техніки і виробництва для одержання потрібного соціально-економічного і науково-технічного ефекту.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Матеріали XXVI з'їзду КПРС. М., Політвидав, 1981.

Матеріали XXVI з'їзду Компартії України. К., Політвидав України, 1981.

В Центральному Комітеті КПРС і Раді Міністрів СРСР. Про додаткові заходи по підготовці і проведенню весняних польових робіт в 1982 році. Постанова. «Правда України», 1982, 17 січня; «Чорноморська комуна», 1982, 17 січня.

В Центральному Комітеті КПРС і Раді Міністрів СРСР. Про заходи по дальшому розвитку торгівлі та поліпшенню торгового обслуговування населення в одинадцятій п'ятиріччі. «Правда України», 1982, 23 січня.

В Раді Міністрів СРСР. Про підсумки виконання Державного плану економічного і соціального розвитку СРСР в 1981 році. «Правда України», 1982, 23 січня.

Щербицький В. В. Значення книги Л. І. Брежнєва «Спогади» для подальшого вдосконалення ідейно-політи-

чного, трудового і морального виховання. Доповідь на республіканській науково-практичній конференції 19 січня 1982 р. «Правда України», 20 січня; «Знамя комунізму», 1982, 20 січня.

Ударна праця, новаторський пошук — п'ятиріччі. Зустріч тов. В. В. Щербицького з виборцями Баглейського виборчого округу Дніпропетровської області 21 січня 1982 р. Виступ товариша В. В. Щербицького. «Правда України», 1982 р., 23 січня.

По орієнтирах п'ятиріччя. Республіканський огляд запровадження досягнень науки в народне господарство. «Правда України», 1982, 13 січня.

Огляд запровадженнь досягнень науки у виробництво. «Знамя комунізму», 1982, 9 січня.

Всі сили і резерви — на успішне виконання соціалістичних зобов'язань. Збори представників колективів трудівників міста Одеси та Одеської області, присвячені прийняттю соціалістичних зобов'язань на 1982 рік і одинадцяті п'ятиріччю. «Знамя комунізму», 1982, 26 січня; «Чорноморська комуна», 1982, 26 січня.

В обкомі Компартії України. Підвищити персональну відповідальність. (Із засідання оперативної групи по організованому проведенню зимівлі художі в господарствах області). «Чорноморська комуна», 1982, 24 січня.

У виконкомі обласної Ради. Харчові відходи — на корм худобі. (Із засідання облвиконкому). «Чорноморська комуна», 1982, 24 січня.

Виховуючи почуття господаря. (Передова). «Правда»,

1982, 15 січня.

Ворожейкін І. Фактор ударної праці — «Правда», 1982, 10 січня.

Надзвичайно строгий режим економії — загальнодержавне, загальнопартійне завдання. «Політсамообразование», 1981, № 9, с. 95—101.

Чередниченко А. Кілограм макулатури. «Под знаменем ленинізму», 1981, № 9, с. 53.

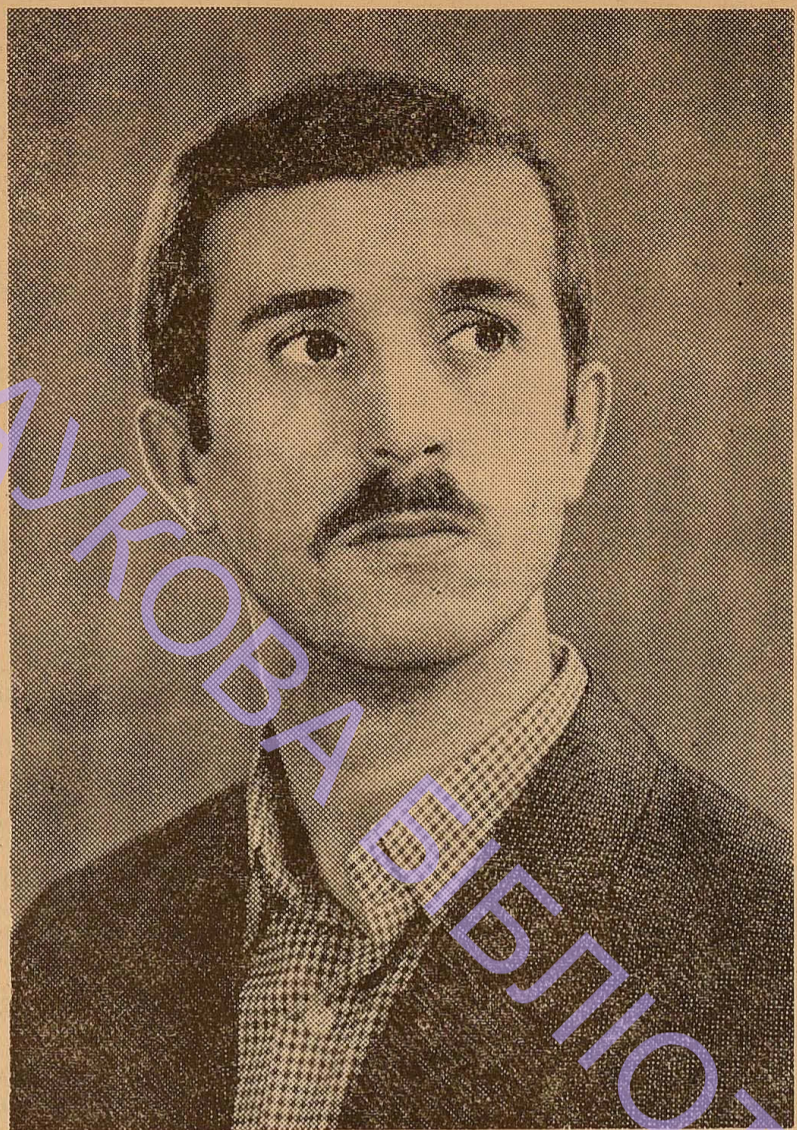
П'ятиріччі новий крок. «Агітатор», 1982, № 1, с. 8—12.

Пускові будівлі року. «Агітатор», 1982, № 1, с. 12—16.

На благо народу. «Агітатор», 1982, № 1, с. 23—25.

Краще використовувати основні фонди. «Агітатор», 1982, № 1, с. 30—34.

Честь комуніста. «Агітатор», 1982, № 1, с. 35—37.

Іван Плуки користується великим авторитетом серед своїх товаришів та викладачів геолого-географічного факультету. Він — відмінник навчання, веде велику громадську роботу. Зараз Іван працює над цікавою темою своєї дипломної роботи. Інженерна геологія — це наука, яка вимагає тих цінних якостей, які є у студента V курсу І. Н. Плуки.

Ми бажаємо І. Н. Плуки подальших творчих успіхів в навчанні і громадській роботі.

На фото: студент V курсу ГГФ І. Н. ПЛУКИ.

Фото Г. Ярового.

Комітет по Державних преміях Української РСР імені Т. Г. Шевченка в галузі літератури, журналістики, мистецтва і архітектури висловив на обговорення широкої громадськості кандидатури на здобуття премій 1982 року.

У галузі літератури Спілка письменників України, її Київська організація і видавництва «Радянський письменник» та «Дніпро» запропонували відзначити премією відомого поета Леоніда Вишеславського, а видавництво «Молодь» і журнал «Дніпро» — Володимира Забаштанського. Серед кандидатів — імена прозаїків Віктора Міняйла (за дилогію «Зорі та оселедці» і «На ясні зорі»), Анатолія Морозова, (за роман «Четверо на шляху») і Стенана Пушика (за роман «Страж-гора»).

Знаний публіцист, автор про радянський спосіб життя, про сучасний робітничий клас Володимир Стадніченко висунутий Спілкою журналістів України. Колектив тележурналістів, які працюють над інформаційною програмою Українського телебачення «Актуальна камера», — Державним комітетом УРСР по телебаченню і радіомовленню та виробничим об'єднанням заводу «Арсенал».

Чимало претендентів на премію в галузі образотворчого мистецтва та історії мистецтвознавства. Серед них

— П. Білецький, автор книг «Український портретний живопис XVII—XVIII століть», «Українське радянське мистецтво», відомий художник С. Шишко — за серію картин «Київ —любиме місто», група оформлювачів Державного музею театрального, музичного і кіномистецтва УРСР.

Харківська організація Спілки композиторів України назвала кандидатом на високу нагороду автора першого і другого концертів для фортепіано з оркестром В. Борисова, Львівська організація — М. Колесу за творчу і виконавську діяльність останніх років. Висунутий на здобуття премії в галузі музики й композитор Г. Ціцалюк, симфонічна поема якого «Отакар Ярош» та інші твори полубилися шанувальникам мистецтва.

Двох кандидатів на Шевченківську премію 1982 року назвало Міністерство культури республіки. Це — художній керівник і головний диригент Київського камерного хору імені В. М. Лятошинського В. Іконник і артист Державного академічного театру опери та балету УРСР імені Т. Г. Шевченка В. Пивоваров. На здобуття премії висунуто групу митців, що створили на сцені Одеського драматичного театру виставу «Відродження» за однойменною книгою Л. І. Брежнєва.

Трисерійний телефільм «Овід» кіностудії імені О. Довженка полубився глядачам не лише нашої країни, а й за рубежем. Режисер-постановник М. Мащенко і виконавець ролі кардинала Монтанеллі С. Бондарчук рекомендовані на премії Державним комітетом УРСР по кінематографії та Спілкою кінематографістів України. Такої ж честі удостоєні Г. Глаголев, режисер-постановник фільму «Гостра розмова» Одеської кіностудії і Б. Брондуков, виконавець ролі бригадира Степачка.

Реставратори заповідника дендропарку «Олександрія» в Білій Церкві на Київщині, автори художнього оформлення музично-драматичного театру імені І. Я. Франка в Івано-Франківську, автор проекту, інженери, архітектори, оздоблювачі, котрі зводили Палац культури «Нафтовик» в Кременчуці Полтавської області, творці Будинку культури «Жовтень» у Тернополі — все це кандидати на премію в галузі архітектури.

У республіці розпочалося широке обговорення творчого доробку кандидатів на сторінках газет і журналів, у теле- й радіопрограмах, у художніх й виробничих колективах. У березні будуть названі імена лауреатів.

В. БОГДАН.

«СТУДЕНТСЬКИЙ ГАРТ»

Вийшов черговий номер «Студентського гарту» — щотижневого додатка до «Молоді України». На сторінках газети широко висвітлюється хід підготовки у вищих і середніх навчальних закладах республіки до XIX з'їзду ВЛКСМ і XIV з'їзду ЛКСМ України. Корпункти повідомляють про здобутки комсомольців і молоді в труді та навчанні.

Із закликом «Сміливо крокуйте дорогою ба-

тьків!» до учнів загальноосвітніх шкіл і професійно-технічних училищ звертаються герої книг тов. Л. І. Брежнєв «Спогади», «Мала земля», «Відродження» і «Цілина». Тему виховання підростаючого покоління органічно продовжує і розвиває добірка матеріалів, що розповідають про зустріч у ЦК ЛКСМУ переможців республіканського огляду-конкурсу трудових об'єднань школярів.

КОМСОМЛЬСЬКЕ ЖИТТЯ

ПРИСТРАСТІ вже дійшли до певної межі, коли в кабінет естетики тихо зайшов ще один студент. Він скромно присів у куточку. На нього ніхто не звернув уваги.

— Ти що? — кричав Міраб Пація, ведучий диспуту. — Як ти можеш говорити: коли в тварини більше злого, то так само більше злого і в людини. Так ті ж тварини проявляють стільки взаємовиручки!

— А ще й людей спасають, — підкинув юрист з третьої партії.

— Почекайте, друзі, — намагалась заспокоїти аудиторію, що розхвилювалась, Ірина Лазарева, — адже ми самі тільки що домовились зважувати спочатку аргументи на користь тези «людина від природи зла», потім розглянути інші кути зору...

Подібні диспути часто проходять в нашому кабінеті естетики на філологічному факультеті. Але приходять до нас і студенти з інших факультетів — всі, хто бажає разом з нами посперечатися і подумати над черговою цікавою проблемою, що визначає сутність нашого життя. Так ми, між іншим, спілкуємось, знайомимось, обмінюємось не завжди, можливо, глибокими, проте власними пристрастними думками. Влаштує подібні диспути кафедра філософії гуманітарних факультетів ОДУ.

Сьогоднішня зустріч почалась з виступу викладача кафедри Людмили Миколаївни Сумарокової, котра несподівано заявила:

— Ще Конфуцій у свій час прийшов до висновку, що люди від природи однакові. І вирішив вважати вичерпаною проблему, надзвичайно давню навіть для того часу. Але в чому рівні люди — цього і він не сказав. А що, як ми спроможні вияснити це питання?

Отже, спочатку вирішили ви-

слухати і оцінити докази тих, хто вважав, що всі люди від природи злі.

— «Історія — карна справа проти всього людства», — процитувала рішуче Люба Єлисеєва. — І потім як бути з теорією Ламброзо, згідно з якою «люди народжуються злочин-

— Ну і що?! — першим опам'ятався ведучий диспуту Міраб.

— А те, що там людина, яка вбивала людину, шанувалась більше, ніж та, яка цим не займалась.

— Ось воно що! — здогадалась Таня Рязанцева. — Зна-

похолодання на Землі?

— Так ми ж ось роками мерзнемо в нашому корпусі — чому ж у нас вона не з'являється? — зробив свій внесок в дискусію Олег Дамаскін під загальне схвалення.

— Отже, — повернула всіх до початку розмови Аня Буд-

крім того, переконаємось у перевазі передового вчення Маркса, Енгельса, Леніна. Тільки стикаючись з проблемою безпосередньо, в житті, можна усвідомити, пережити, творчо вирішити її і нарешті перевірити міру її істинності. Хіба ми не пережили емоційно (а не тільки розумом) висновок Маркса про те, що людина сама по собі, природна людина, — це абстракція? Питання про те, добра чи зла людина, не вирішується в сфері чистої логіки, поза суспільною практикою. Яка життєдіяльність людини, така і сама людина... А життєдіяльність людини виникає в певному суспільстві.

Ми не зуміли відповісти на всі питання, що виникли в ході дискусії (в тому числі і на питання про те, як організувати життєдіяльність дитини, щоб вона не стала егоїстичною, злою), але головне засвоїли — без самостійних роздумів, без зв'язку теорії з життям наше вивчення марксизму-ленінізму неможливо.

Теоретичні підсумки диспуту зробив доцент кафедри Валерій Олександрович Зайцев. Виявляється, суперечку про те, добра людина чи зла, вели Гегель і Фейєрбах, а Ф. Енгельс, основоючись на іншому світогляді, висловив своє відношення до цієї проблеми.

Ось так і закінчилась черговий наш диспут. Жартуючи, ми підсумували, хто і скільки вінс нового в рішення світового питання, а хто проявив самостійність в судженнях, одержав традиційний приз — книжку з філософії. На цьому ми розійшлися, щоб готуватись до сесії, до наступного диспуту. Тільки, можливо, присутніх на ньому буде набагато більше?...

О. РИКОВЦЕВА,
студентка III курсу
філологічного факультету
(російське відділення).

ЗАПРОШУЄМО НА ДИСПУТ!

цями»? Звичайно, не можна не знаходити в людині добрих рис, але, значить, що в людині більше злого.

— А згадайте, що діти іноді виробляють з тваринами! — сплеснула руками Ніна Саприкіна, — може бути, випадки жорстокості в дітей доводяться, що людина дійсно зла від природи?

Виступ Ірини Лазаревої, яка звернула увагу на те, що людина формувалась в жорстких умовах боротьби за існування, обурило і без того збентежену аудиторію. Виявилось, що ніхто із нас не тільки не був підготовлений до того, щоб доказувати, що людина від природи зла, але навіть і до того, щоб витримати початок самої дискусії. Кинутись пошвидше на захист доброго в людині — ось чого по-справжньому ждала зараз більшість присутніх.

Проте «довести добре» не встигли. В глибині аудиторії повільно піднявся незнайомиць.

— Нещодавно на Канарських островах відмінили закон про каннібалізм, — несподівано глибоким басом оголосив він і замовк.

Шокована цим повідомленням студентська аудиторія теж на хвилину замовкла.

чить, потрібно спочатку вияснити, що таке добро і що таке зло. Адже добро для одних може стати злом для інших.

— Проте є якісь одвічні категорії добра... — несміливо заїкнулась Ніна Саприкіна, але тут же студенти-юристи, почувши новий поворот теми, кинулись вияснити весь підспідок цієї теми.

— Е, ні, — строго заговорив незнайомиць, як виявилось пізніше — Волода Червченко, єдиний представник природничих факультетів на сьогоднішньому диспуті. — Ми ухилились, товариші. Якщо вже аналізувати питання в «чистому» вигляді, то треба обговорити новонароджену дитину — добра вона, чи зла? І чи не впливає на неї навколишнє середовище, обставини і т. д. І по-моєму, добро і зло через гени теж передається якоюсь мірою.

— А в мене питання: якщо крисі відрізати хвіст, яке в неї народиться потомство? — зловтішно запитав ведучий.

— Спочатку з хвостами, — сміливо відповів Червченко, — а потім, якщо продовжувати четвертування крис, і без хвостів обійдуться.

— Та ніколи цього не буде! гарячкує Міраб.

— А як же тоді з'явилась вовна у тварин, коли почалось

рянова, — ми вже зрозуміли, що прояви людських якостей залежать від суспільства, зокрема від науки, культури, цивілізації, пануючої ідеології тощо. Тепер треба вияснити, чого ж все-таки в суспільстві більше — доброго чи злого?

Ці слова примусили троху подумати і прийти до висновку, що питання таке вирішується тисячоліттями і до цього часу жоден великий розум не дав однозначної відповіді, котра задовольняла б всіх. То ж не можемо остаточного висновку зробити і ми, студенти, котрі ще тільки приступили до справжнього філософського освоєння законів природи і суспільства. Дехто навіть запитав: навіщо тоді подібні диспути, якщо наші розмови ні до чого не приводять?

І раптом нас осяяло: диспути як раз і потрібні саме тому, що є невирішені проблеми! А ще тому, що нам цікаво вирішувати щось і по-своєму, адже ми теж хочемо мислити самостійно, творчо, повнокровно — нарівні з мислителями минулого і сучасного, а не тільки конспектувати їх. Інакше — звідки ж з'являтимуться нові мислителі, котрі повинні рухати прогрес науки і культури до нових вершин?

Саме на таких диспутах ми,

Чуття Єдинної родини

30 грудня 1982 р. виповнюється 60 років з дня утворення СРСР — єдиної багатонаціональної держави, згуртованої братерською співдружністю 15 союзних республік. На відзначення цього славетного ювілею в житті нашої країни наукова бібліотека ОДУ організує цикл книжково-ілюстраційних виставок: «Союз нерушимий республік свободних». Одні з них присвячені окремим союзним республікам, інші будуть представлені як тематичні.

Сьогодні в бібліотеці експонується постійно діюча виставка «СРСР — перша в світі соціалістична загальнонародна багатонаціональна держава». Література на виставці згрупована в 5 розділах. Перший — «В. І. Ленін, КПРС про будівництво СРСР» — представлений творами В. І. Леніна, в яких теоретично розроблені принципи утворення єдиного союзу вільних націй. Тут пропагуються документи і матеріали Радянського уряду, праці Л. І. Брежнєва та інших діячів Комуністичної партії і радянської держави про розвиток і великі досягнення 15 братерських союзних республік у всіх галузях соціалістичного і комуністичного будівництва, про торжество ленінської національної політики.

Другий розділ «Утворення Союзу РСР та його розвиток» знайомить читачів з літературою, що відбиває історичні етапи об'єднуючого руху радянських народів, зміцнення їх дружби і співробітництва в будівництві нового суспільства. (Це такі книги: Златопольський Д. Л., Чистяков О. І. «Утворення Союзу РСР», Ліхолат А. В., Чугасєв Д. А. «Велике єднання», Якубовська С. І. «Утворення СРСР — добровільне співробітництво рівноправних народів»).

Послідовному викладу історії формування державних утворень на території нашої країни присвячено фундаментальне дослідження «Історія національно-державного будівництва в СРСР, 1917—1978» в 2-х томах.

Третій розділ «Торжество ленінської національної політики в СРСР» розкриває всебітньо-історичне значення вирішення національного питання в нашій країні. Книжки, які тут представлені, відбивають нові риси національно-державного будівництва, розповідають про створення радянського народу як нової історичної суспільнос-

ті людей. (Цамерян І. П. «Нації і національній відношення в розвинутому соціалістичному суспільстві», Агаєв А. Г. «Долі народностей», Шаріф М. А. «Союз нерушимий» та інші).

Про основні ознаки союзних республік, історію входження кожної із них в Союз РСР, їх права і компетенції говориться в книзі Кириченка М. Г. «Єдина союзна національна держава».

Розділ «Економіка СРСР — єдиний народногосподарчий комплекс» представлений літературою останніх років: Гранін Г. І., Токарев С. П. «Економіка СРСР — єдиний народногосподарчий комплекс», Варламов В. С. «Економіка СРСР — єдиний народногосподарчий комплекс»; «П'ятирічні плани комуністичного будівництва», Ліхолат А. В., Панібудицька В. Ф. «В єдиній сім'ї народів»...

Інтернаціональний характер економічного розвитку багатонаціонального Радянського Союзу відбивають книги Реджепова П. П., Чиркова Н. П. «В єдиному строю народів-братів: розквіт і зближення націй в умовах розвинутого соціалістичного суспільства».

В п'ятому розділі «Радянська культура — органічний сплав створених народами духовних цінностей» виставлена література про культурне будівництво всіх націй і народностей (Баллер Е. А. «Комунізм. Культура, Людина», Іовчук М. Г., Коган Л. Н. «Радянська соціалістична культура: історичний досвід і сучасні проблеми» Петров В. Т. «Творче співробітництво народів СРСР» та інші).

Література, показана на виставці, наочно демонструє успіхи, яких добилась братерська сім'я народів СРСР під керівництвом Комуністичної партії за роки Радянської влади.

С. СМІРНОВА,
зав. сектором масової та ідейно-виховної роботи
НБ ОДУ.

На знімку: В музеї рідкісної книги університету.

СВІТ ЗАХОПЛЕНЬ

РІДКІСНА КОЛЕКЦІЯ

Перший російський полковий знак з'явився на еполетах. А потім з'явилися інші, вже нагрудні: ополченський хрест, знак «За службу на Кавказі».

Знаками нагороджувались тільки ті полки, що особливо відзначилися на протязі довгого часу. Так, наприклад, лише в квітні 1910 року на мундирах уланів 12 Білгородського полку, що відсвяткував в 1901 році своє 200-річчя, з'явився знак з вензелями Петра I та Миколи I.

Манера виконання полкових знаків не мала якоїсь різноманітності. В основі їх було зображення хреста або лаврового вінка. Та є серед полкових знаків один, надзвичайно не схожий на всі інші... Бронзовий орел стискує в нігтях стрічку з надписом: «Подвигам лейб-гвардії саперного полку». В кінці минулого сторіччя заново сформований полк саперів одержав право носити цей знак завдяки безприкладній мужності їх однополчан, солдатів лейб-гвардії саперного полку, що назавжди залишився під Смоленськом в 1812 році. Так поступово полковий знак став своєрідним символом слави російської зброї.

В колекції доцента Одеського державного університету, кандидата біологічних наук Сергія Анатолійовича Пе-

трова кілька десятків полкових знаків. Серед них багато раритетів, але особливо дорогі колекціонеру знак одного із перших російських полків — Семеновського. З нього С. А. Петров і почав збирати свою колекцію.

Подарував цей знак збирачеві О. І. Каратаєв. Непоказаний, «п'ятилапчатий» хрест вперше з'явився на мундирі капітана лейб-гвардії Семеновського полку в 1908 році. І з тих пір він не розлучався зі своїм полковим знаком. Ні в роки першої світової війни, коли капітан Каратаєв за особисту хоробрість був нагороджений двома Георгіями, ні під час громадянської, коли член партії більшовиків з 1912 року червоноармійський командир Каратаєв воював з петлюрівцями і врангелівцями. Після війни Олександр Іванович зняв з гімнастерки емблему вже не існуючого полку. Але продовжував берегти її як святыню. Він проніс з собою полковий знак через довгі роки Великої Вітчизняної, і хрест Семеновського полку був німим свідком того, як двічі кавалер ордена Леніна полковник Каратаєв випустив в задимлене небо поверженого Берліна довгу автоматну чергу.

— Дуже цікавий знак, — показує мені черговий експо-

нат С. А. Петров, — історія його створення не зовсім звичайна.

На хресті начертано «Пам'ятайте, чис ім'я носите». Згідно з легендою ці слова були промовлені царевичем Костянтином Павловичем під Аустерліцем. Тоді улани гвардійського його імператорської величності полку вистояли, прорвавши оточення французів. Пізніше полк одержав свій знак. Зараз він лежить на моїй долоні. Слід шаблевого удару на ньому красномовно говорить про судьбу одного із солдатів генерала Брусилова...

— Полкові знаки. Їх історія почалась порівняно недавно. І дуже швидко закінчилась, — з сумом колекціонера говорить С. А. Петров.

Та чи так це? А, може бути, історія їх виникнення починалась дуже давно. Певно, це так. Тому що нагрудним полковим знакам передували суворі очі новгородського Спасу, на знаменах Олександра Невського та хоругві військ Дмитра Донського. І поява їх не могла бути випадковою — вони стали живими сторінками історії, свідками традицій, що склались давно.

В. СМІРНОВ,
випускник філфаку.

ГПО НА МАРШІ

В січні 1972 року була прийнята постанова ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР «Про введення нового всесоюзного комплексу «Готовий до праці та оборони СРСР».

Постанова ознаменувала новий етап в розвитку масового фізкультурного руху країни. Проникливий духом справжнього патріотизму і народності, новий комплекс ГПО був визначений як програмна і нормативна основа радянської системи фізичного виховання. Головна його мета — сприяти формуванню морального і духовного світу радянських людей, їх всебічному гармонійному розвитку, збереженню на довгі роки міцного здоров'я та творчої активності, підготовці населення до високопродуктивної праці і захисту Батьківщини.

Введення нового комплексу ГПО стало могутнім поштовхом для підйому масовості фізичної культури і спорту, потребувало корінної перебудови діяльності в усіх ланках фізкультурного руху. На його основі були розширені вікові межі людей, причетних до спорту, розроблені науковообґрунтовані програми з фізичного виховання для загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних училищ, вищих та середніх спеціальних навчальних закладів, розроблені розрядні вимоги з літніх та зимових багатоборств ГПО.

На основі нового комплексу і з врахуванням специфіки проведення спортивних змагань розроблений календар спортивно-масової роботи. Він передбачає залучення кожного студента до занять фізичною культурою і спортом. Комсомольські і профсоюзні кроси, туристичні походи, легкоатлетичні естафети, спартакіади з нормативів комплексу ГПО, «Дні здоров'я» — ось неповний перелік заходів, що входять в плани спортивно-масової роботи комсомольських організацій груп, курсів, факультетів ОДУ.

За десять років існування нового фізкультурного комплексу норми ГПО виконали близько 12,5 тисяч студентів, викладачів і співробітників університету. Є у нас і майстри, і кандидати в майстри спорту з комплексу ГПО. Серед них і викладач кафедри фізичного виховання В. М. Широких. Він виконав норматив майстра спорту уже в 1974 році.

В кінці минулого року була проведена спартакіада по зимовому багатоборству ГПО серед факультетів ОДУ, в якій взяло участь 156 студентів всіх факультетів. Із них 100 чоловік виконали нормативи спортивних розрядів. В програму змагань входили силові вправи, стрільба із малокаліберної гвинтівки,

марш-кидок на 3 кілометри для дівчат і 5 — для юнаків.

Кращі результати показали: М. Хіміч (фізфак), Т. Нездельська (філфак), Н. Капуш (біофак), А. Бондаренко (ГГФ), В. Вайпан (юрфак), В. Собянін (фізфак).

Командні місця розподілились таким чином: I місце — юридичний факультет (839 очок), II — фізичний факультет (809), III — ГГФ (797), IV — біологічний факультет (786), V — механіко-математичний факультет (781), VI — філологічний факультет (736), VII — історичний факультет (602), VIII — РГФ (542), IX — хімічний факультет (417).

Значення Всесоюзного комплексу ГПО як основи радянської системи фізичного виховання з новою силою підкреслено в постанові ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР «Про подальше піднесення масовості фізичної культури і спорту». І наш обов'язок — активніше розвивати масову фізкультуру і спорт, сприяти ширшому запровадженню їх в повсякденний побут студентів і співробітників університету. Запорука успіху — в багатогранній якісній та ефективній роботі по запровадженню всесоюзного фізкультурного комплексу «Готовий до праці та оборони СРСР».

Отже, жодного дня без фізкультури і спорту!

Т. МАЖАРА,
ст. викладач кафедри
фізвиховання і спорту.

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13, внутрішній 841 (з міста 206-841).